

HØJESTERETS DOM

afsagt torsdag den 1. september 2022

Sag BS-26376/2021-HJR
(1. afdeling)

A
B
C
og
D
(advokat Ole Spiermann for alle)

mod

Advokatnævnet
(advokat Martin Simonsen)

Biintervenient til støtte for A, B, C og D:

Danske Advokater
(advokat Torben Bondrup)

Biintervenient til støtte for Advokatnævnet:

Skatteministeriet
(advokat Boris Frederiksen og advokat Steffen Sværke)

og

Sag BS-26377/2021-HJR

E,
B,
A,
C

og
D
(advokat Ole Spiermann for alle)

mod

Skatteministeriet
(advokat Boris Frederiksen og advokat Steffen Sværke)

I tidligere instans er afsagt dom af Østre Landsrets 24. afdeling den 23. juni 2021 (BS-57859/2019-OLR og BS-10276/2020-OLR).

I pådømmelsen har deltaget seks dommere: Henrik Waaben, Hanne Schmidt, Oliver Talevski, Anne Louise Bormann, Kristian Korfits Nielsen og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

Parterne har gentaget deres påstande.

Supplerende sagsfremstilling

Af Es endelige legal opinion af 4. august 2014 fremgår bl.a.:

"4. Assumptions

For the purpose of the Opinion, we have assumed that:

...

9. The contemplated transaction was not structured by F;

10. F will perform the role of the securities custodian, but no other role, e.g. assisting in the reclaiming of Danish withholding tax on the Equities, and F carry out its role as custodian in relation to the contemplated transaction in accordance with its standard procedures which are in line with normal procedures for custodian banks in general;

...

12. F has been requested to perform the role of the custodian;

13. F has no reason to assume that - or information or knowledge about whether or not - a person or entity other than USPF will file for a tax reclaim with respect to the dividend withholding tax withheld on the Dividend paid on the Equities.

5. *Opinion*

Based solely on our understanding of the facts outlined in Section 3 and the assumptions outlined in Section 4 above, which we have conducted no separate examination or verifications, and subject to the qualifications set out in Section 7, we find that:

5.1 F will not be subject to Danish tax liability as a result of the contemplated transaction.

5.2 F should not be subject to Danish civil law liability to compensate the Danish state for any loss suffered as a result of its role in the contemplated transaction.

The following circumstances, however, prevents us from reaching a more definitive opinion on the position of F:

1. The fact that USPF in the Forward Transaction enters into OTC forward contracts (and not e.g. listed futures) to hedge their position could in principle allow for a "perfect hedge" of USPF's position in the Equities, which eliminates ownership risk, and could arguably also point in the direction of another identified party assuming such ownership risk, which could then be considered the beneficial owner of the dividend received on the Equities, rather than USPF. This would arguably entail the possibility of an arbitrage identifiable to F in which the standard documentation of ownership issued by F could be misleading in a manner known or suspected by F.

2. The fact that a tax opinion has not been obtained by USPF (or F on the exact transaction carried out by USPF (the tax opinion assumes futures and not OTC forward contracts) would make it more difficult for F to claim that it has by definition acted in good faith (and thus not culpable) on the Danish tax treatment of the transaction, which by a professional party may reasonably be assumed to contain issues in relation to ownership of the Equities.

3. The cases concerning sale of "empty" companies outlined in 6.2.1, below, have demonstrated the willingness of the Danish tax authorities and the Danish courts to place liability for losses suffered by the tax authorities with other parties involved in the transactions triggering the loss when the transactions are deemed to have a questionable nature. In light thereof, it is not certain how the Danish tax authorities would perceive the contemplated transaction over the Equities and, if deemed questionable, how the Danish court system would respond. However,

even if deemed questionable, it is our view that the role of F in the contemplated transaction is not comparable to the role of the parties held liable, including the banks, in the "empty" companies cases, which were more severe and instrumental in relation to the loss suffered by the tax authorities.

5.3 F should not be subject to Danish criminal liability as a result of its role in the contemplated transaction."

Ved Østre Landsrets dom af 28. april 2022 (BS-26436/2020-OLR) er E frifundet i en sag anlagt af Skatteforvaltningen om erstatningsansvar i anledning af rådgivningen af F. Dommen er anket til Højesteret.

Der er for Højesteret fremlagt nye bilag, herunder en mail af 10. oktober 2016 fra en tysk skattemyndighed (Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Wuppertal) til SKAT. Af denne mail fremgår i dansk oversættelse bl.a.:

"Der foreligger for vores kontor oplysninger om Cum-Ex-transaktioner, som er gennemført via en tysk bank som depotbank.

Der er handlet med følgende danske aktier over udbytteregistreringsdagen:

...

Der foreligger også erklæringer fra advokatkontorerne E, København, og G, der har bekræftet, at den tyske bank har forholdt sig legalt.

Der er udelukkende tale om transaktioner, der har fundet sted i 2014. Man må imidlertid gå ud fra, at der også i 2015 er gennemført tilsvarende transaktioner. Det er amerikanske pensionsfonde [US Pension Plans], der har anmodet om refusion af den danske udbytteskat.

Navnene på de pågældende pensionsfonde og yderligere materiale foreligger på vores kontor og kan videregives, såfremt det har interesse."

Danske Advokater har i 2012 udgivet en vejledning om advokatundersøgelser. I vejledningen anføres bl.a.:

"2.2.1 Den almindelige advokatundersøgelse

Formålet med en advokatundersøgelse er at sikre rekvirenten en hurtig og effektiv undersøgelse af et givent hændelsesforløb og – om ønsket – tillige en vurdering af, om der er grundlag for at indlede retlige skridt mod nogen af de involverede.

For sådanne, almindelige advokatundersøgelser vil der ikke være særlige krav til undersøgerens habilitet udover det, der til enhver tid følger af de advokatetiske regler. Således vil advokaten kunne undersøge en virksomhed, som den pågældende i øvrigt er rådgiver for, kunne foretage undersøgelsen uden kontradiktion og ligeledes foretage en fortrolig undersøgelse for rekvirenten. Advokaten vil også på vegne af hvervgiver kunne føre en eventuel efterfølgende retssag mod de berørte personer.

2.2.2 *Uvildige advokatundersøgelser*

Formålet med en uvildig advokatundersøgelse er at få foretaget en uvildig og objektiv undersøgelse og vurdering af, om der i en konkret sag er grundlag for at indlede retlige skridt.

Kriterierne for, hvornår der er tale om en uvildig advokatundersøgelse er:

1. Sikring af advokatens uafhængighed før, under og efter undersøgelsen. Rekvirenten må derfor ikke have et fast klientforhold til advokaten eller en anden advokat fra samme advokatvirksomhed, jf. nærmere de advokatetiske regler. Advokaten og advokater fra samme advokatvirksomhed må heller ikke påtage sig advokatopgaver for rekvirenten, mens opgaven pågår, og må ikke efterfølgende beskæftige sig med sager, som undersøgelsen lægger op til.
2. Der bør være et skriftligt kommissorium for undersøgelsen. Kommissoriet bør angive undersøgerens mandat, de nødvendige rammer, eventuelle tidsrammer mv.
3. Sikring af, at advokaten som undersøger får adgang til alt skriftligt materiale, som er relevant for undersøgelsen, f.eks. e-mail korrespondance.
4. De berørte skal have lejlighed til kontradiktion i forhold til de faktuelle oplysninger og efter omstændighederne tillige i forhold til spørgsmål af retlig karakter, inden undersøgelsen afsluttes.
5. I det omfang undersøgelsesrapporten tænkes offentliggjort, bør kommissoriet offentliggøres senest samtidig med offentliggørelsen af undersøgelsens konklusioner og anbefalinger.
6. Undersøgelsens konklusioner gøres tilgængelig for de berørte senest samtidig med en eventuel offentliggørelse.

7. Undersøgelsen bør konkludere med vurderinger og eventuelle anbefalinger, men ikke fremstå som en afgørelse.”

Supplerende forklaringer

Til brug for Højesteret er der afgivet supplerende forklaring af C og V7.

C har supplerende forklaret bl.a., at han ikke kan vedstå sin samlede forklaring for landsretten, og at han ønsker at supplere og uddybe forklaringen.

Omkring den 5.-6. april 2016 brød nyheden om Panama Papers ud, hvilket gav anledning til en intern undersøgelse hos E for at finde ud af, om der var advokater, der havde tilknytning til Panama Papers. V7 sendte en mail ud til alle partnerne for at høre, om der var nogen med forbindelser til Panama Papers. Ingen havde haft forbindelse med de omtalte selskaber i Panama Papers, men en partner nævnte H, og at han muligvis havde ydet rådgivning til I, mens han var partner i E, dvs. senest ved udgangen af 2009. V7 søgte på den baggrund i Hs sagsliste på I. Der var ingen hits. De udvidede søgningen, da der kunne være tale om lignende rådgivning til andre. V7 søgte bredere på bl.a. "stock loan" eller "aktielån", og der dukkede noget op i den forbindelse.

Han var bekendt med, at Advokatrådet som led i sin almindelige tilsynsfunktion bad H om en redegørelse, og at H afgav en redegørelse. I slutningen af april 2016 lavede H et opslag på LinkedIn, hvor han fortalte, at Advokatrådet havde modtaget hans redegørelse, taget den til efterretning og afsluttet sagen uden kritik. Han kan ikke huske, om han så Hs redegørelse til Advokatrådet.

V7 sendte en mail, hvor han redegjorde for, at han havde søgt på indhold eller ord, f.eks. "stock loan", i stedet for navne. Mailen indeholdt en liste med 13-14 sager med sagsnumre og klientnavne. To sager var markeret med gult, og legal opinions i disse to sager var vedhæftet. Han vidste ikke, hvordan de to markerede sager var blevet udvalgt. Han blev bedt om at gennemgå listen og læste derfor de to vedhæftede legal opinions. Rammen var, at de dels på grundlag af Panama Papers, dels på grund af rygter om Hs rådgivning, ville afsøge deres mulige risiko. Der var ikke nogen konkrete sager eller erstatningskrav. Der var tale om almindelig risikohåndtering, da der var en konkret anledning. Hans rolle var at forholde sig til det, V7 kom med. Han var ikke involveret i tilrettelæggelsen af undersøgelsen. Baggrunden for, at V7 fokuserede på aktielån, var, at der havde været noget fremme vedrørende I om den overordnede karakter af det, der var foregået med hensyn til H.

Der var tale om to legal opinions udarbejdet af I i sager, hvor H var sagsansvarlig tilbage i tid. Han havde ikke selv kendskab til indholdet af de pågældende legal opinions. Sammen med V7 og J talte han med K, som forklarede, hvilken slags rådgivning og transaktioner der var tale om. K fortalte, at han var ved at opdatere en legal opinion, som han tidligere selv havde afgivet til en klient. K

oplyste, at de to legal opinions udarbejdet af H var repræsentative, og han interesserede sig derfor ikke for de andre sager i mailen fra V7.

Han kendte til de nye anbefalinger om grænseoverskridende skatterådgivning. K var skattetekniker, og han havde selv mere compliancefokus end skatteparterne og ville derfor gerne se den endelige legal opinion for at sikre, at den afspejlede de nye retningslinjer. Han var efter gennemsyn enig i, at den var, som den skulle være, og han sendte den tilbage til K. Han kan vedstå sin forklaring i landsrettens dom om, at der ikke var noget at komme efter i forhold til rådgivningen. Med hensyn til den opdaterede legal opinion skulle K sikre, at det faktuelle grundlag var opdateret, så de var sikre på, at den levede op til anbefalingerne. K var specialist og var den rette at drøfte rådgivningen med. De kiggede på Hs to gamle legal opinions og Ks seneste, opdaterede legal opinion.

Han var ikke vild med den type rådgivning, men den var inden for de juridiske rammer og anbefalinger, da de vurderede, at det var uproblematisk at anskue de involverede parter som reelle ejere, og at de derfor var berettigede til refusion af udbytteskat. Men han syntes ikke om rådgivning om den type aktiviteter, som ikke var forretningsorienteret, men kun med henblik på finansielle transaktioner. Han havde samfundsbrillerne på og mente heller ikke, at offentligheden ville bryde sig om det. Der var en presserisiko, som han drøftede med V7 og J, men de blev enige om, at det var, som det var. Det vil sige, at E fortsatte med rådgivningen som hidtil. Der var intet nyt. Han ved ikke, om de andre talte med andre i E.

Anbefalingerne om grænseoverskridende skatterådgivning ville gælde, selv hvis de ikke var skrevet ned. De var ikke begrænsende i forhold til allerede ydet rådgivning. De formulerede blot eksplicit, hvad der allerede gjaldt. Der var ikke noget, E skulle gøre anderledes på baggrund af anbefalingerne. Det fremgik af anbefalingerne, at man kunne yde den type rådgivning, men at man skulle være opmærksom.

I forbindelse med undersøgelserne i foråret 2016 deltog han i et møde med V7, K og J. Der var desuden et separat forløb mellem ham og K om den opdaterede legal opinion. Han drøftede rådgivningen generelt med V7 og J. De konkluderede, at rådgivningen kunne fortsætte. Der var ikke ugle i mosen. Han var blot mere bekymret for dårlig presse, end de andre var. Det blev ikke drøftet, at der kunne være tale om svindel. Ellers havde de undersøgt meget mere. E ville ikke kunne have fortsat rådgivningen ved mistanke om svindel, medmindre det blev 100 % afkræftet, at der skulle være tale om svindel. Ingen fik den tanke, for så ville rådgivningen ikke være fortsat.

I landsrettens præmisser omtales rådgivning om komplekse modeller på en sådan måde, at det giver indtryk af, at der er tale om påfaldende rådgivning, hvilket han ikke er enig i. Rådgivningen af F vedrører f.eks. et kompliceret forløb,

men ikke alt kompliceret er mistænkeligt. Mange sager er komplicerede. V1 følte sig komfortabel med at afgive opinions, da han havde styr på det, og K syntes ikke, at det var kompliceret, da det var hans ekspertområde. Noget er ikke mistænkeligt, blot fordi andre synes, det er kompliceret.

Legal opinion om F så han først i oktober 2018. Han kan ikke huske, om han i foråret 2016 læste Hs tax opinion. Der var presseomtale vedrørende den pågældende opinion, men sagen sluttede ved, at Advokatrådet ikke ville forfølge sagen.

I forhold til udbuddet i slutningen af 2016 var der tale om en undersøgelse af SKATs og Skatteministeriets departements håndtering af anmodninger om refusion af udbytteskat. Det var en administrativ undersøgelse. Undersøgelsen vedrørte ikke i sig selv skattejura og strafferet. Det lå ved siden af. Der var ikke tale om, at E indsnævrede undersøgelsens emne i forhold til kommissoriet. De vurderede, hvad de skulle undersøge, og præsenterede det for Skatteministeriet, som ikke havde nogen kommentarer på midtvejsmødet den 11. august 2017 og ved udkast til redegørelse sendt i høring til Skatteministeriet.

Han undrede sig over, at Kammeradvokatens konklusioner vedrørende hjemsendte embedsmænd skulle lægges til grund. Disse personer var hovedpersoner i forløbet. Det var ejendommeligt, da fokus for undersøgelsen var myndighedernes håndtering og de enkelte medarbejderes adfærd og reaktion. Det var mystisk, at man brugte sin egen advokats vurdering af centrale spørgsmål, når man ville have en uafhængig advokatundersøgelse. I henhold til kommissoriet forudsatte en ny vurdering nyt materiale, men E havde det samme materiale som Kammeradvokaten, da der ikke skulle foretages afhøringer. E kunne ikke sige andet end Kammeradvokaten vedrørende de hjemsendte overordnede medarbejdere, og det begrænsede også vurderingen af nogle af de andre medarbejdere.

Af As forklaring for landsretten fremgår, at hun forklarede bl.a., at E foretog ansættelsesretlige vurderinger vedrørende 14 personer, hvoraf 8 var påvirket af Kammeradvokatens undersøgelse, og at hun ikke var enig i, at der var frit spil opefter. Han er enig i den beskrivelse.

Han nævnte ikke utilfredsheden med, at de skulle lægge Kammeradvokatens konklusioner til grund, på mødet med skatteministeren og skatteordførerne, da undersøgelsen på dette tidspunkt var slut. Politikerne kendte kommissoriet, da de selv havde vedtaget det.

Han mener, at det var naturligt, at Skatteministeriet ikke under udbuddet ville give navne på folk eller selskaber under mistanke. Ingen vidste, hvad en mistanke ville føre til. Han kan godt forstå, at man ikke ønskede at udlevere navnene til et ukendt antal bydere. Han undrede sig over spørgsmålet, da det var

åbenbart, at det ikke kunne oplyses. Men han undrede sig også over svaret om, at byderne selv vidste, hvem de havde rådgivet, som han mente var arrogant. Byderne fik ingen navne til at foretage konflikttjek, men skulle blot læne sig op ad de advokatetiske regler. Det vil sige, at de i rimeligt omfang skulle sikre sig mod interessekonflikt.

Vedrørende habilitetskravene i pkt. 1.3 i udbudsbekendtgørelsen måtte E ikke have forbindelse til Skatteministeriet, SKAT og de personer, der skulle undersøges. Det blev også oplyst, at de ikke måtte have forbindelse til de involverede i den formodede svindel. Det opfattede de som baseret på offentligt tilgængelige oplysninger om de selskaber, som var involverede. V7 foretog søgninger på Google og slog navne op, som han fandt på internettet, og der var ingen hits. Konflikttjekket i januar 2017 bestod af søgning på navne og drøftelser med skattepartnerne i E. Det var ikke sædvanligt, at de selv lavede listen. Partsbilledet var meget diffust. De ledte så meget, som de vurderede nødvendigt og praktisk muligt. De var ikke bekymrede. F var ikke offentligt omtalt ved konflikttjekket i januar 2017. Han var ikke klar over dengang, at kun et begrænset antal personer i Skatteministeriets departement kendte indholdet af politianmeldelserne. E vidste ikke, hvem der var blevet anmeldt. Der var tale om, at SKAT var gået direkte til bagmandspolitiet. SKAT kendte navnene.

I forhold til undersøgelsens emne var deres instinktive opfattelse, at en søgning på relevante ord ville give så mange hits, at det ikke ville kunne nås inden fristen. I forhold til den systematiserede afsøgning omtalt i landsrettens præmisser af sager, hvor advokater i Es skatteafdeling havde ydet rådgivning for internationale klienter om de angivne transaktioner og bankydelse, er det en del nemmere, når man ved, hvad de nu ved, og kigger tilbage.

De har lavet en søgning nu for perioden 2010 til 2017. De har nu søgt på følgende engelske ord: "dividend tax", "withholding tax" og "dividend withholding tax". Der er godt og vel 4.000 dokumenter på hvert af de engelske søgeord i systemet nu. Der er formentlig overlap, hvor flere ord optræder i samme dokument. Dokumenterne er fordelt med ca. 2/3 mails og 1/3 dokumenter (word, pdf, powerpoint mv.). Der er slettet ca. 1/5 af dokumenterne siden 2017, så der ville formentlig have været 5.000 dokumenter ved hvert søgeord dengang. Hvor mange sager, dokumenterne er fordelt på, ved han ikke. Det nemmeste udfald af et konflikttjek er, hvis man finder noget, for så stopper man. Så længe man ikke finder noget, må man fortsætte. På de danske søgeord fandt de ved søgningen nu mellem 4.000 og 10.000 hits pr. ord. Han kan ikke vide, om søgningen ville finde alle sager, men blot konstatere, at det er dokumenter, hvor ordene er nævnt. Det ville nok dække de fleste sager, men det ved han ikke med sikkerhed. E har, så vidt han husker, ikke en sagskategori, der hedder udbytte-skat.

I forhold til landsrettens præmisser om, at man burde have vurderet oplysningerne i de fremfundne sager i forbindelse med den systematiserede afsøgning, skulle de i givet fald have læst dokumenterne igennem og vurderet konkret, om det var svindel. Han mener ikke, at det giver mening, da ingen i firmaet ville have sendt en opinion afsted, der ville have indebåret svindel. Det er bredt formuleret, men svindel indikerer noget strafbart. Alle advokater rådgiver om grænserne for gældende ret, så det ville være det, de fandt, og ikke noget strafbart.

Ved et konflikttjek giver opslag i systemet som udgangspunkt navne på parter og modparter mv., og alle kan lave det, hvorimod en vurdering af oplysningerne i sagerne kræver folk med en høj grad af skatteretlig ekspertise. Controlleren i skatteafdelingen kunne ikke have undersøgt sagerne som forudsat i landsrettens præmisser, da han ikke var jurist. Med landsrettens præmisser kunne tjekket kun være lavet af en jurist med kendskab til skat. Det vurderer han nu, at de ikke ville have kunnet nå inden udbudsfristen. Han mener ikke, at der var en drøftelse om tidsfristen i 2017. Han vedstår sin forklaring for landsretten om, at de ikke i 2017 overvejede muligheden for at undersøge alle sager med rådgivning om udbytteskat. Hvis de skulle underkaste f.eks. 4.000 dokumenter en juridisk undersøgelse og vurdering, ville det ved blot 5 min. pr. dokument svare til ca. 1/3 af tidsforbruget til selve undersøgelsen. Det er hans vurdering, at det ikke ville have givet mening at undersøge så mange hits. De havde i 2017 en kort tanke om at søge på termer, men afviste det straks, da det ville give for mange hits. Man kunne altid have gjort noget andet, hvis man havde fået idéen til det, f.eks. bede skattejuristerne om at indsnævre mulige sager om udbytteskat.

I Statsrevisorernes beretning fra 2016 omtales en early warning om risiko for uretmæssig refusion fra juli 2015. Han kan huske, at han læste det og tænkte, at de legal opinions, som han havde set i foråret 2016, handlede om aktielån, og at han var glad for at konstatere, at Skatteministeriet heller ikke mente, at der var tale om svindel. Rådgivningen var irrelevant i forhold til konflikttjekket, da det ikke var omfattet af undersøgelsen. I kommunikationen med Rigsrevisionen afviste Skatteministeriet blankt, at rådgivning om aktielån skulle være svindel, og Skatteministeriet tog ikke i udbudsmaterialet afstand fra det tidligere vurderede. Han var opmærksom på Rigsrevisionens bemærkninger, men Rigsrevisionen var ikke hvervgiver.

E oplyste ikke, at de havde rådgivet en aktør i den formodede svindel, da de ikke vidste det. De anså det for udelukket. De kendte ikke til politianmeldelsen, hvor F var nævnt.

At de i forbindelse med afgivelse af tilbuddet gav oplysninger om, at de havde erfaring med vurdering og udarbejdelse af legal opinions, gav ikke anledning til overvejelser i forhold til habilitet, da der var tale om kompetenceoplysninger

fra skatteafdelingen. Hvis man afgiver en opinion, har man forstået det, og så er det ikke kompliceret. Han forestillede sig ikke, at de indebar en risiko for interessekonflikt. Hvis de havde ment, at deres kompetencer forhindrede et bud, havde de ikke budt. De foretog ikke undersøgelser i anledning af, at de gav oplysninger om kompetencer.

Af Bs forklaring for landsretten fremgår, at det var naturligt, at han lavede konflikttjek, og at han spurgte B, om de havde grund til at tro, at de havde rådgivet nogen af svindlerne, hvortil B svarede nej. Han kan bekræfte den beskrivelse.

I forhold til kommunikationen med skatteafdelingen var der ikke tale om et formaliseret dekret om gennemførelse af konflikttjek. Alle i skatteafdelingen talte om udbuddet, og de, der stod for konflikttjekket, talte med skatteafdelingen. Der var tale om en anden form for kommunikation end et dessin.

Af V4s forklaring for landsretten fremgår, at han forklarede bl.a., at han fik at vide, at der blev lavet det grundigste konflikttjek i firmaets historie. Det er ikke et udtryk, som han selv ville have brugt, men de lavede et konflikttjek i betydeligt videre omfang end normalt. De gør sig altid umage, men de gjorde sig ekstra umage her.

Han kan bekræfte beskrivelsen af indholdet og adgangen til den hemmelige del af Sharepointsystemet som gengivet i hans forklaring i landsrettens dom og i Es advokatredogørelse. Materialet kom fra SKAT og Skatteministeriet. Der var ikke andre kilder. Han deltog i to eller tre fysiske møder med SØIK. Det første møde var inden, han fik adgang til den hemmelige del, hvor SØIK redegjorde for baggrunden for lukketheden. De fik ikke oplysninger fra SØIK, men de fik oplyst, at materialet, som SØIK havde, ikke havde noget at gøre med det, de skulle se på.

Han undrede sig ikke over, at alle politianmeldelserne ikke var på den hemmelige del af Sharepoint. Han interesserede sig ikke for politianmeldelserne. Han interesserede sig for tidspunktet for modtagne ansøgninger, behandling og udbetaling. Han havde fokus på, hvornår man skulle have reageret. Han havde derfor fokus på excel-ark med datoer og beløb for ansøgningerne med henblik på, hvad der var løbet igennem systemet i sommeren 2015, efter at SKAT skulle have reageret. Han havde ikke interesse i den strafferetlige kvalifikation, da det ikke var deres opdrag. Det skulle de holde sig fra. Vurderingen af et administrativt ansvar forudsætter ikke viden om, hvem der havde anmodet om refusion eller præcist, hvordan de havde fået det.

De reagerede på medieomtale af L, da han var en central person og i høj grad af interesse og relevans for undersøgelsen. Han undrede sig over, at Skatteministeriet ikke havde givet dem oplysninger om L allerede. Det havde ikke betyd-

ning med oplysninger om nye svindlere, da de ikke skulle undersøge svindlerne og svindlen. De lavede ikke løbende undersøgelser undervejs. Det var ikke relevant at sætte en overvågning af medie billedet op, da svindlerne ikke var emnet for undersøgelsen.

De havde fået at vide, at de ville få alt relevant materiale fra SKAT og Skatteministeriet, men E kendte ikke organisationen på forhånd. De holdt derfor et møde med SKAT og Skatteministeriet for at få et overblik. De fik i den forbindelse organisationsdiagrammer og en liste over medarbejdere. Efterhånden som navne dukkede op, rekvirerede de ansættelseskontrakter med henblik på at vurdere ansvarsområde og mulige forsømmelser. Det bad de om løbende og så oplysninger om L. De bad ikke om yderligere, resten var der. At oplysninger vedrørende L ikke var der, foranledigede ikke tvivl om, hvorvidt de havde det fulde materiale til brug for undersøgelsen. SKAT og Skatteministeriet ville stille alt relevant materiale til rådighed. Det lagde de til grund.

I forhold til hans forklaring for landsretten om, at beskrivelsen af svindlen i advokatredegørelsen blev holdt i overordnede termer, tænkte han på oplysningerne om aktiviteten hos SKAT. De havde ikke oplysninger om svindlen. Der var ingen beskrivelse af, hvad der faktisk var foregået. De interesserede sig for forløbet i sommeren 2015 for at se, om de involverede gjorde nok, men de havde ikke fokus på selve anmodningerne. De skulle ikke beskæftige sig med den strafferetlige del, da den lå hos SØIK. Fokus var på de aggregerede oplysninger, mængder, antal, stigning mv.

Han er enig i, at kommissoriet udstikker rammerne for Es undersøgelse. For landsretten forklarede han om, hvordan refusion foregik hos SKAT, herunder at man havde fravalgt at anvende officialmaksimen. Der var ikke et notat om arbejdsmetoden, men de kunne konstatere, at det foregik sådan. Det fremgik af de tidligere undersøgelser og af mails, mødereferater og korrespondance mellem SKAT og Skatteministeriet. Tilsvarende beskrivelser i de tidligere undersøgelser blev bekræftet af det tilgængelige materiale. De så ikke selve de dokumenter, der blev brugt i forbindelse med refusionsanmodningerne. De havde fået oplysningerne via interne mails i SKAT og oprindelige mødereferater. De kiggede ikke på, hvordan udbetalingen de facto var foregået, da de ikke havde og heller ikke rekvirerede selve ansøgningerne.

Han kan vedstå sin forklaring for landsretten om, at det ikke ville have gjort en forskel, hvis de havde været opmærksomme på rådgivningen til F ved afgivelse af tilbuddet i 2017. Det var ikke et problem, da der var tale om rådgivning om en lovlig aktivitet. Hvis de havde været opmærksomme på rådgivningen, ville han nok have konfereret med B, som ville have bekræftet, at det var rådgivning om en lovlig aktivitet. Han ville ikke have vidst, om rådgivning om et muligt ansvar var sædvanligt, og han ville derfor have spurgt B.

I landsrettens præmisser anføres med henvisning til hans forklaring, at E ved afgivelse af tilbuddet ville have reageret på kendskab til rådgivningen af F. Det er ikke i overensstemmelse med, hvad han faktisk forklarede. Han forklarede det modsatte, nemlig at de ikke ville have afstået fra at byde. Han er enig i, at de ville have fundet rådgivningen af F ved en søgning på termer, men de ville have vurderet rådgivningen og fundet den lovlig. Da det ikke omhandlede det, der skulle undersøges, ville de ikke have afstået fra at byde, og de ville ikke have oplyst Skatteministeriet om det.

Undersøgelserne i april 2016 bestod af en søgning i Hs sagsportefølje. Der var ikke skriftspor efter undersøgelsen. Det var formentligt nogle interne mails, men ingen mødereferater eller lignende. I forbindelse med konflikttjekket i januar 2017 gav V7 ham artikler med markerede navne i et chartek. Da han var færdig med det, afleverede han det tilbage. Han ved ikke, om V7 stadig har artiklerne.

V7 har supplerende forklaret bl.a., at han ikke kan vedstå sin samlede forklaring for landsretten, og at han ønsker at supplere og uddybe forklaringen. Han er ikke længere ansat hos E.

Han kan vedstå sin forklaring for landsretten om projektet vedrørende effektivisering og professionalisering af compliance hos E. Han fastholder desuden sin forklaring om, at han ikke har kendskab til et automatiseret system med mulighed for at foretage løbende konflikttjek. Interessekonfliktreglerne er hos E indrettet således, at der laves et konflikttjek, hvis der kommer nye parter. E forholder sig løbende til ny viden i form af nye sager eller nye parter i eksisterende sager, f.eks. nye oplysninger om involverede embedsmænd i udbyttesagen. E kunne have lavet et manuelt konflikttjek undervejs ved nye informationer.

Ved konflikttjek er det almindeligt, at der udleveres lister fra klienten med navne og selskabsstrukturer, der kan søges på i klient- og sagssystemet. Ved oprettelse i systemet skal der angives parter, modparter, advokater og ejerstruktur.

Han fastholder, som forklaret for landsretten, at E er over niveau med hensyn til compliance og konflikttjek. Det gjaldt i 2017 og stadig i dag. Det blev bekræftet eksternt fra leverandører af systemer, herunder leverandøren af Es system, og ved sparring med konkurrenter. E blev ofte bedt om at deltage i udvalgsarbejde vedrørende compliance inden for advokatbranchen.

Grundlaget for søgningerne i marts og april 2016 blev fundet i artikler om I. Han brugte "I" og "M [selskab]" som søgeord, ikke andre søgeord. De søgte både i klient- og sagssystemet og i den fulde dokumentdatabase. Det gør de som hovedregel ikke, kun hvis der er tale om en meget præcis søgning, da der er over 30 mio. dokumenter i dokumentdatabase. En bred søgning, f.eks. med

søgeordet "aktielån", ville generere rigtig mange hits, som derefter skulle gennemgås manuelt.

Da de lavede søgningerne i foråret 2016, ville de være sikre på, at de ikke havde noget med I. Han havde på det tidspunkt ikke set en legal opinion udarbejdet af H, som var omtalt i artiklerne. I forbindelse med medieomtalen havde Advokatrådet bedt H om en redegørelse. Han så Hs redegørelse til Advokatrådet eller omtale af den. H skrev til forretningsforbindelser og tidligere kolleger, hvor han redegjorde for indholdet af redegørelsen, formentlig med selve redegørelsen til Advokatrådet vedhæftet. C og J så også Hs redegørelse til Advokatrådet, men han husker ikke, om andre havde set den. H brugte ord som svindel, men han husker ikke, om han brugte ordet dokumentfalsk.

Han var opmærksom på, at industrielle investorer var omtalt i Hs redegørelse til Advokatrådet. Aktielån og legal opinions var også nævnt. Redegørelsen gav anledning til yderligere søgninger baseret på Hs sager. Han lavede listen over søgeord i den forbindelse. Der var rygter om Hs rådgivning i hans tid hos E. De søgte på baggrund heraf på bl.a. "stock loans" (aktielån på engelsk). H forlod E omkring 2010. Da han kun søgte i forhold til H, vedrørte søgningen perioden før 2010. Søgningen gik formentlig tilbage til 2007, men han er usikker på starttidspunktet. Før 2010, hvor H forlod E, havde sagslisten færre oplysninger, da det var det gamle system, man anvendte.

Han sparrede med C og fandt 14 sager fra Hs sagsliste, som vedrørte industrielle investorer og aktielån. Han udvalgte to sager, som udover aktielån også omtalte "Danish pension funds" i emnefeltet, og som indeholdt legal opinions. De to sager fungerede som en stikprøve, som han bad C kigge på. Han ved ikke, om C gennemgik de yderligere 12 sager, men han så listen med alle 14 sager og kunne have valgt flere til gennemgang. Han ved ikke, om der var legal opinions i alle sagerne. Han forholdt sig ikke til, om de to legal opinions var retvisende og inden for rammerne af legal opinions. Han læste dem ikke selv. Han fandt dem blot frem og bad C kigge på dem.

På baggrund af gennemgangen af Hs sagsliste tog de fat i K. K sad ifølge ham selv og arbejdede på et typeeksempel på en legal opinion på det tidspunkt. Drøftelsen med K i foråret 2016 tog udgangspunkt i den aktuelle legal opinion, som K arbejdede på, med henblik på fremadrettet rådgivning. K sagde før mødet, at de to legal opinions fra Hs sagsliste var dækket af den rådgivning, han sad med nu, og at det derfor var nemmere at gennemgå den aktuelle legal opinion.

Han deltog i et møde med K og C, hvor de gennemgik de konkrete legal opinions, og de diskuterede desuden de nye anbefalinger om grænseoverskridende skatterådgivning fra 2014. C og K drøftede både det konkrete indhold af de på-

gældende legal opinions og arten af rådgivningen. Der var ikke tale om et konflikttjek. K sagde, at alle de pågældende legal opinions lå inden for reglerne. K var klart den rette at drøfte spørgsmålet med på baggrund af hans erfaring. Mødet sluttede ved, at han og C var betryggede, og K videresendte efter mødet den seneste legal opinion. Han anså ikke yderligere stikprøver for nødvendigt. Det blev ikke drøftet at stoppe rådgivningen på området, men de drøftede, at man skulle holde sig ajour med anbefalinger og udvikling.

I forbindelse med udbuddet af advokatundersøgelsen var der i slutningen af 2016 stadig tale om et gennemsyn af udbuddet med henblik på, om E skulle byde. Der blev i den forbindelse gennemført et almindeligt konflikttjek ved sagsoprettelsen, som han ikke var en del af. Det fulgte de almindelige retningslinjer for oprettelse af tilbudssager. Han var på sidelinjen i forhold til oprettelsen af tilbudssagen.

I januar 2017, inden E afgav tilbud, gentog og udbyggede han konflikttjekket. Det mere grundige konflikttjek bestod i, at de selv lavede listen over, hvem der skulle søges på, og at de derefter søgte på navnene i alle systemer, dvs. både de systemer, som de brugte ved et normalt konflikttjek, og i det fulde dokumentssystem. Det var det, han beskrev som en fuld søgning. Der var ingen hits. De lavede også søgninger i forhold til Skatteministeriet, SKAT og relevante embedsmænd.

Han søgte på Google med søgeordene "I" og "M [selskab]" og fandt hurtigt flere associerede navne, f.eks. "N Bank". Han skrev artiklerne ud og søgte på nye navne, som var nævnt i artiklerne. Der var nævnt mange navne med svag eller nogen tilknytning til I. Han havde ikke overblik over, om det var det fulde netværk. Han søgte med henblik på at finde informationer til et konflikttjek. Det var et fuldstændigt billede af, hvad han havde mulighed for at finde af informationer på daværende tidspunkt. Baggrunden for søgningen i januar 2017 var, at de havde forstået, at man ikke måtte have rådgivet personer involveret i udbyttesagen, og derfor søgte han på offentligt tilgængelige oplysninger. Googlesøgningerne i januar 2017 havde ikke noget at gøre med H eller listen fra foråret 2016. De var baseret på offentligt tilgængelige oplysninger om udbyttesagen.

Der var i tiden op til udbuddet drøftelser med skattepartnerne. Alle vidste, at udbuddet var på vej, og var opmærksomme på, at E skulle positionere sig bedst muligt. V4 deltog i den gruppe, der arbejdede på positionering op til udbuddet. Da udbuddet kom, fik han udbudsmaterialet. Skatteafdelingen valgte B som skattepartner på udbuddet.

Af V4s forklaring for landsretten fremgår, at V4 fik at vide, at der var lavet det grundigste konflikttjek i firmaets historie. Han kan tiltræde den beskrivelse.

Af Bs forklaring for landsretten fremgår, at C som sagsansvarlig lavede konflikttjekket, og at B ikke vidste, om C havde talt med andre partnere end ham selv. Efter Bs forklaring vidste alle imidlertid, at E ville byde ind på undersøgelsen, og "ingen rakte hånden op". Han kan tiltræde den beskrivelse.

Han og C fokuserede ikke på legal opinions i undersøgelseerne i januar 2017. Han kan ikke bekræfte, at der var tale om 10 legal opinions om udbytteskat om året. Ifølge Bs forklaring for landsretten var der tale om et aftagende antal legal opinions om udbytteskat efter 2016. Dette kan han bekræfte. Der var tale om hundredvis af sager med legal opinions tilbage i tid på området. Det var klart aftagende efter 2016. For hele firmaet på alle retsområder har E lavet tusindvis af legal opinions over en 10-årig periode.

I landsrettens præmisser omtales en systematiseret afsøgning af sager, hvor advokater i Es skatteafdeling havde ydet rådgivning for internationale klienter om de angivne transaktioner og bankydelse. Det ville forudsætte en liste over involverede parter. Internationale sager udgjorde ca. 20 % af Es forretning, og inden for områderne transaktioner og bankydelse ville der være mange sager og væsentligt flere dokumenter og mails. De ville ikke bare kunne bruge sagskortet, men ville skulle bruge selve dokumentsystemet. Det var ikke muligt at gennemgå. Han ved ikke, om internationale sager udgjorde 20 % på skatteområdet.

De prøvede at lave en søgning med tilbagevirkende kraft efter modtagelsen af skatteministerens brev i oktober 2018. Her søgte de bl.a. på "withholding tax", og de søgte også i dokumentdatabasen. Søgninger på de konkrete navne var af dækket i 2016 og 2017. Hvis de skulle søge på ord, som de i slutningen af 2018 vidste ville have givet noget, ville det give usandsynligt mange hits både på sager og dokumenter, uanset hvilke relevante termer, f.eks. "withholding tax" eller "stock loans", de forsøgte med. Han kan ikke sige præcist hvor mange hits, men det ville være flere tusinde. Han kunne ikke have gjort noget anderledes i januar 2017. Han vurderer, at de ikke ville kunne have nået at behandle søgeresultatet inden for tidsfristen, selv med yderligere assistance fra f.eks. skatte- eller finansafdelingen. En vurdering af fremfundne sager ved systematiseret afsøgning ville have krævet mange ugers arbejde. Det ville have været en gennemgang af word, pdf, mails, vedhæftede dokumenter, udkast i flere versioner og endelig rådgivning. Det ville have været mange oplysninger. De skulle have søgt meget bredt for at fange alle aspekter, da de ikke havde en liste.

Konflikttjekket i januar 2017 blev drøftet med skatteafdelingen. Der var ingen grund til at tro, at der var noget at komme efter. Navnet F var ikke udleveret af Skatteministeriet, og de havde det ikke fra artiklerne, så det kunne de ikke søge på. Han kan bekræfte, som forklaret for landsretten, at E i januar 2017 samlet gjorde langt mere, end der normalt kræves, og at han ikke kunne komme i tanke om andet, de skulle have gjort.

I oktober og november 2018, efter modtagelsen af skatteministerens brev, brugte E flere uger på at gennemgå sagerne med F. Han ved ikke præcis, hvordan gennemgangen blev organiseret, herunder om der var en juridisk vurdering. Han kan bekræfte, at E modtog brevet fra skatteministeren en mandag og svarede første gang om fredagen. Gennemgangen af sagerne med F var initieret af henvendelsen fra skatteministeren, men foregik efter, at de havde svaret ministeren første gang.

Hvis de havde haft Fs navn i januar 2017, ville der være kommet hits. En søgning på "F" ville ikke have genereret hits, da selskabet ikke var angivet med denne forkortelse. De havde imidlertid ikke navnet i starten af 2017, men først i slutningen af oktober 2018 ved modtagelsen af skatteministerens brev. Han stødte heller ikke på navnet ved søgninger på Google. De var betryggede ved deres søgning.

Undersøgelserne i foråret 2016 og januar 2017 efterlod ikke skriftspor i form af notater. Der var alene tale om mails, herunder om den endelige legal opinion fra K i foråret 2016. Undersøgelserne endte, så vidt han husker, ikke med en skriftlig afrapportering. Resultaterne blev for det meste drøftet på møder, hvoraf han deltog i nogle. Konflikttjekket i januar 2017 materialiserede sig ved udskrift af artikler med markering af alle søgte navne. Disse artikler blev overdraget til C, som var ansvarlig for sagen, og han "signede" herefter af på sagen. Der blev først lavet et almindeligt konflikttjek ultimo 2016 og derefter et ekstraordinært konflikttjek i januar 2017, som han stod for. Der var ikke andre skriftlige dokumenter end artiklerne, da der ikke var nogen hits. Hits til gennemgang hos den sagsansvarlige jurist ville ofte være den relevante dokumentation. Da der ikke var nogen hits, blev konflikttjekket afsluttet. Det var ikke sædvanligt at undersøge fratrådte partnere, som det skete i foråret 2016. Der var, så vidt han husker, ikke en skriftlig afrapportering til bestyrelsen eller lignende.

Supplerende anbringender

A, B, C, D og E har supplerende anført navnlig, at det konflikttjek, som E ifølge landsretten skulle have foretaget, ville være helt urealistisk. Landsrettens krav fører til, at advokaterne reelt skulle afgive garanti for, at der ikke forelå en interessekonflikt eller risiko herfor, og er udtryk for en efterrationalisering uden sammenhæng med, hvad der er praktisk muligt, jf. Danske Advokaters indlæg for Højesteret. Frifindelsen af E i sagen mod Skatteforvaltningen om erstatning i anledning af rådgivningen af F i 2014 viser i øvrigt, at selv hvis rådgivningen var blevet opdaget forud for, at E påtog sig advokatundersøgelsen, ville der ikke have foreligget en interessekonflikt.

Skatteministeriet har under alle omstændigheder fortabt sin ret til at påberåbe sig en mulig interessekonflikt. Skattemyndighederne vidste allerede på tidspunktet for undersøgelsen, at F var mistænkt for svindel med tilbagesøgning af

udbytteskat, og at E havde rådgivet banken. Dette fremgik af mailen af 10. oktober 2016 fra de tyske skattemyndigheder til SKAT. Der må ske identifikation mellem SKAT og Skatteministeriet, og det kan i hvert fald bebrejdes Skatteministeriet, at ministeriet ikke inddrog SKAT i vurderingen af, om E skulle forestå undersøgelsen.

Advokatnævnet har supplerende anført navnlig, at landsretten har opstillet korrekte og rimelige krav til konflikttjek i en sag som den foreliggende, der har en helt særlig karakter. Landsrettens dom angår ikke konflikttjek i almindelighed, og præmisserne kan ikke overføres på konflikttjek i sædvanlige tilfælde.

Skatteministeriet har supplerende anført navnlig, at den metode, som landsretten har anvist for konflikttjek, er praktisk og rimelig. Anvisningen er begrundet i sagens konkrete omstændigheder og udtryk for, at E påtog sig en opgave af helt særlig karakter.

Frifindelsen af E i erstatningssagen kan ikke føre til en ændret vurdering af den foreliggende sag, allerede fordi dommen er anket. Desuden skal der foretages forskellige vurderinger i de to sager, idet erstatningssagen skal vurderes ud fra advokat V1s viden i 2014, mens den foreliggende sag skal vurderes ud fra de ansvarlige advokaters viden i 2017.

Skatteministeriets adfærd kan ikke føre til, at ministeriet har accepteret en eventuel interessekonflikt for E. Det er ikke muligt at samtykke til at anvende en inhabil advokat i en undersøgelse af den foreliggende karakter. Desuden kan hverken viden i anklagemyndigheden eller SKAT tilregnes Skatteministeriet, og mailen af 10. oktober 2016 kan heller ikke i øvrigt tillægges betydning.

Højesterets begrundelse og resultat

1. Sagens baggrund og problemstilling

I marts 2017 indgik Skatteministeriet aftale med E om at gennemføre en uvildig undersøgelse af den såkaldte udbyttesag. I december 2017 afsluttede E undersøgelsen.

I oktober 2018 blev Skatteministeriet bekendt med, at E i august 2014 – dvs. inden den nævnte undersøgelse – havde afgivet en "legal opinion" efter anmodning fra det internationale advokatfirma G som repræsentant for den tyske F. Es legal opinion indeholdt bl.a. rådgivning om Fs mulige erstatnings- og strafferetlige ansvar som depotbank for amerikanske pensionsordninger ("401 K pension plans"), der ønskede tilbagesøgning af udbytteskat i Danmark. E fulgte efter anmodning fra G op på rådgivningen i 2015 og 2017.

I september 2019 vedtog F i Retten i Glostrup at betale en bøde på 110 mio. kr. for overtrædelse af straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2 (bedrageri af særlig grov

beskaffenhed). Ved bøvededtagelsen erkendte banken sig skyldig i, at den i perioden 2014-2015 bl.a. havde udarbejdet urigtig dokumentation ("Dividend Credit Advices") for udbetaling af udbytte fra danske aktier, som bankens medgeringsmænd på vegne af amerikanske pensionsordninger anvendte til fra danske skattemyndigheder uberettiget at få udbetalt ikke under 1,1 mia. kr. i tilbagesøgning af udbytteskat.

Efter klage fra Skatteministeriet pålagde Advokatnævnet ved kendelse af 4. juli 2019 advokaterne A, B, C og D, alle fra E, hver en bøde på 10.000 kr. for at have tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig undersøgelsen, uanset at der som følge af rådgivningen af F forelå en interessekonflikt. Nævnet bestemte samtidig, at Es krav på salær fra Skatteministeriet skulle bortfalde.

Sagen angår, om der er grundlag for at tilsidesætte Advokatnævnets afgørelse.

2. Tilsidesættelse af god advokatskik

2.1. Retsgrundlaget

Efter retsplejelovens § 126, stk. 1, 1. pkt., skal en advokat udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik. Efter bestemmelsens 2. pkt. skal advokaten herunder udføre sit hverv grundigt, samvittighedsfuldt og i overensstemmelse med, hvad berettigede hensyn til klienternes tarv tilsiger. I princippet om god advokatskik ligger bl.a., at en advokat ikke må udføre opgaver for en klient i tilfælde, hvor der foreligger en interessekonflikt for advokaten.

Visse advokatundersøgelser betegnes som "uvildige". Efter Danske Advokaters vejledning om advokatundersøgelser (2012) ligger det heri bl.a. – som en skærpeelse i forhold til almindelige advokatundersøgelser – at der ikke består et fast klientforhold mellem den pågældende advokat eller en anden advokat fra samme virksomhed og den, der rekvirerer undersøgelsen. Højesteret finder, at betegnelsen "uvildig" ikke indebærer skærpede krav til advokatens uafhængighed i forhold til andre end rekvirenten, men skærpede krav kan f.eks. følge af den pågældende sags karakter. En overtrædelse af sådanne krav kan indebære en overtrædelse af retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokater, der skal gennemføre en uvildig undersøgelse, skal på linje med, hvad der generelt gælder for advokater, i rimeligt omfang sikre sig imod interessekonflikter, jf. også pkt. 12.1 i Advokatrådets dagældende etiske regler. De nærmere krav til et sådant "konflikttjek" må fastlægges bl.a. i lyset af sagens karakter.

Finder Advokatnævnet, at en advokat har tilsidesat pligter, der følger af retsplejeloven, kan nævnet efter lovens § 147 c, stk. 1, 1. pkt., pålægge advokaten en bøde. Tilsidesættelse af god advokatskik kræver, at den begåede fejl har en vis

grovhed, og det er en nødvendig, men ikke tilstrækkelig betingelse, at advokaten personligt har handlet culpøst, jf. Højesterets dom af 16. oktober 2014 (UfR 2015.60).

2.2. Vurdering af Es uafhængighed (spørgsmålet om interessekonflikt)

Som anført af landsretten fulgte det af den politiske aftale af 16. december 2016 mellem et flertal af Folketingets partier, at der skulle igangsættes en uvildig advokatundersøgelse af udbyttesagen. Som ligeledes anført var der tale om en sag af stor politisk, økonomisk og samfundsmæssig betydning, og Højesteret tiltræder, at opdragets særlige karakter indebar skærpede krav til advokatens uafhængighed, herunder i forhold til selskaber med mulig tilknytning til uberettiget tilbagesøgning af udbytteskat. Det kan ikke tillægges betydning, at undersøgelsen ikke skulle omfatte en vurdering af retligt ansvar for sådanne selskaber.

E rådgav som nævnt bl.a. i 2014 og 2015 – dvs. i årene op til advokatundersøgelsen i 2017 – F om bankens mulige erstatnings- og strafferetlige ansvar som depotbank for amerikanske pensionsordninger, der ønskede tilbagesøgning af udbytteskat i Danmark. F medvirkede i de samme år til bedrageri af særlig grov beskaffenhed, idet banken udarbejdede urigtig dokumentation, som blev anvendt til fra danske skattemyndigheder uberettiget at få udbetalt ikke under 1,1 mia. kr. i tilbagesøgning af udbytteskat.

Herefter tiltræder Højesteret, at der forelå en interessekonflikt, da E i 2017 påtog sig at stå for advokatundersøgelsen. Det gælder, selv om det på daværende tidspunkt endnu ikke var fastslået, at F var involveret i det nævnte bedrageri.

2.3. Vurdering af Es konflikttjek

Det er ikke muligt generelt at fastslå, hvilke undersøgelser en advokat skal iværksætte for at sikre, at der ikke er tale om interessekonflikter, idet dette som anført må fastlægges bl.a. i lyset af sagens karakter.

I den foreliggende sag indebar opdragets særlige karakter og det forhold, at E ikke fra skattemyndighederne havde oplysninger om navne på personer eller virksomheder, som var mistænkt for udbyttesvindel, at der måtte stilles betydelige krav til konflikttjekket. Et konflikttjek måtte bl.a. have til formål i rimeligt omfang at sikre, at der ikke forelå sager fra de senere år, hvor E havde ydet rådgivning om udbytteskat til personer eller virksomheder, som var involveret i uberettiget tilbagesøgning af udbytteskat, eller hvor der var en ikke ubetydelig risiko for dette. Det må i den forbindelse også indgå, at det på tidspunktet for Es konflikttjek var offentligt kendt, at internationale virksomheder over for danske myndigheder havde begået omfattende svindel med tilbagesøgning af udbytteskat.

Som anført af landsretten må det lægges til grund, at C og V7 som led i deres konflikttjek – ud over den stikprøveundersøgelse, der var gennemført i 2016 –

tog skridt til at afdække mulige klientrelationer hos E i forhold til personer og selskaber, som ifølge søgning på Google havde været offentligt omtalt i forbindelse med udbyttesagen. Som ligeledes anført af landsretten talte C efter sin forklaring også med en eller flere advokater i Es skatteafdeling for at afdække mulige interessekonflikter, og det må lægges til grund, at den eller de pågældende advokater gav udtryk for, at der i skatteafdelingen ikke var sager, som gav anledning til habilitetsmæssige betænkeligheder.

For landsretten har C yderligere forklaret bl.a., *at* han ikke kan "huske, om alle partnerne i skatteafdelingen blev spurgt", *at* der "ikke inden påtagelsen af opgaven for Skatteministeriet [blev] givet et dessin til en eller flere af partnerne i skatteafdelingen om, at skatteafdelingen skulle klare af, om der var problematiske sager", og *at* det ville "overraske ham 'helt vildt', hvis ikke der blev talt sammen i skatteafdelingen om sagen". For Højesteret har han supplerende forklaret bl.a., at der i forhold til skatteafdelingen "ikke [var] tale om et formaliseret dekret om gennemførelse af konflikttjek", og at der var tale om "en anden form for kommunikation end et dessin".

Det kan efter det anførte ikke præcist fastlægges, hvilke samtaler C og V7 havde med advokater i Es skatteafdeling med henblik på at sikre, at der ikke forelå problematiske sager. Det må imidlertid lægges til grund, at de f.eks. ikke sikrede sig, at alle relevante advokater i E blev inddraget og gjort mere indgående bekendt med, hvilke skærpede habilitetskrav der gjaldt for undersøgelsen, således at de i dette lys kunne overveje, om der forelå sager af den anførte karakter. Højesteret finder, at en sådan inddragelse havde været egnet til at finde frem til sagen om F.

I hvert fald under de foreliggende omstændigheder, hvor der heller ikke blev iværksat andre undersøgelser end dem, der er omtalt ovenfor, finder Højesteret, at den nævnte inddragelse af relevante advokater i E hørte med til et konflikttjek i rimeligt omfang, og at det foretagne konflikttjek derfor ikke var tilstrækkeligt.

Ved vurderingen af, om C – hvis han havde fundet sagen om rådgivning af F – burde have indset, at E som følge af interessekonflikt ikke kunne påtage sig undersøgelsen, må der navnlig lægges vægt på mailvekslingen mellem E og G i bl.a. februar 2014 og på indholdet af Es legal opinion af 4. august 2014.

Herom bemærker Højesteret nærmere:

Det fremgår af Gs mail til E af 3. februar 2014 bl.a., *at* F ikke selv skulle være part i den omhandlede transaktion, men alene levere tjenesteydelser, *at* parterne i transaktionen "will realize a tax benefit in Denmark which probably consists in a double refund of dividend withholding tax", og *at* F var bekymret for, om man skulle være opmærksom på "issues" i Danmark, f.eks. "tax fraud". Af

advokat V1s svar samme dag til G fremgår bl.a., *at* transaktioner som de beskrevne “may entail a possibility for two shareholders to reclaim the same withholding tax... (‘cum-/ex trades’)”, og *at* sådanne transaktioner “are generally problematic from a legal perspective and most often it is not possible to provide the kind of opinion regarding legal and liability issues which is normally requested by the parties involved.” Den 6. februar 2014 spurgte G E, om en legal opinion “could be a reasoned ‘should’ opinion (i.e. ‘F should not be subject to criminal prosecution etc.’) subject to certain reasonable assumptions (e.g. acting in good faith, relied on expert opinion, no participation in – potentially – unjustified tax advantage etc.) and reservations (no precedent/case law, etc.)”. I et svar af 7. februar 2014 gentog V1, *at* den omhandlede transaktion “is problematic from a Danish legal point of view”, og *at* “should level cannot be promised”.

I de følgende dage var der yderligere mailveksling mellem G og advokater i E, bl.a. på grundlag af advokat Hs “tax opinion” af 27. juni 2012. I Gs mail af 13. februar 2014 anføres bl.a., *at* advokatfirmaet ikke har behov for en “reconfirmation... from a tax perspective, but a reasoned tax analysis of the risk that our client might be exposed if acting as custodian in this project”, og *at* det relevante spørgsmål er, om F efter dansk skatteret “could be held liable or even prosecuted as supporting/facilitating a tax evasion committed by one of the other players in this transaction...”. Endvidere anføres bl.a., *at* E kan lægge til grund, *at* “[t]he structure was not developed by our client”, *at* “[o]ur client will perform the role of the securities custodian, but no other role”, *at* “[o]ur client... is not actively marketing this structure to others”, og *at* “[o]ur client has no information or knowledge about whether or not the tax reimbursement claim will be submitted twice/by a second person.”

I tiden herefter blev der udvekslet forskellige udkast til legal opinion mellem E og G, og den 4. august 2014 afgav E sin endelige opinion. I pkt. 4 (“Assumptions”) anføres bl.a., *at* “[t]he contemplated transaction was not structured by F”, *at* “F will perform the role of the securities custodian, but no other role...”, og *at* “F has no reason to assume that – or information or knowledge about whether or not – a person or entity other than USPF will file for a tax reclaim with respect to the dividend withholding tax withheld on the Dividend paid on the Equities.” I pkt. 5 (“Opinion”) anføres som konklusion bl.a., *at* “F should not be subject to Danish civil law liability to compensate the Danish state for any loss suffered as a result of its role in the contemplated transaction”, men *at* en række omstændigheder “prevents us from reaching a more definitive opinion on the position of F”. Det anføres også, *at* “F should not be subject to Danish criminal liability as a result of its role in the contemplated transaction.”

Højesteret finder på denne baggrund, *at* C – hvis han havde fundet sagen om rådgivning af F – burde have indset, *at* der var en ikke ubetydelig risiko for, *at* F

var involveret i uberettiget tilbagesøgning af udbytteskat, og at E derfor ikke kunne påtage sig undersøgelsen.

For så vidt angår A, B og D lægger Højesteret til grund, at de bemyndigede C til at gennemføre et konflikttjek på deres vegne, og at de i det hele overlod til ham, hvad dette tjek nærmere skulle bestå i. Under disse omstændigheder og i lyset af sagens særlige karakter finder Højesteret, at alle fire advokater må bedømmes på grundlag af Cs tjek.

Af de grunde, som landsretten har anført, tiltræder Højesteret endvidere, at de oplysninger om erfaring med rådgivning om tilbagesøgning af udbytteskat, som E i forbindelse med sit tilbud gav Skatteministeriet, ikke kan tillægges betydning. Det samme gælder oplysningerne om Skatteministeriets drøftelser med Justitsministeriet og anklagemyndigheden og den omstændighed, at Skatteministeriet ikke inddrog SKAT i vurderingen af Es tilbud, herunder at Skatteministeriet ikke fik kendskab til en mail af 10. oktober 2016 fra de tyske skattemyndigheder til SKAT.

2.4. Konklusion om tilsidesættelse af god advokatskik

Højesteret tiltræder efter det anførte, at A, B, C og D har tilsidesat god advokatskik ved at påtage sig den omhandlede advokatundersøgelse.

Højesteret tiltræder endvidere, at de hver er pålagt en bøde på 10.000 kr.

3. Bortfald af salær

Aftalen om undersøgelse af udbyttesagen blev indgået mellem Skatteministeriet og E, og det må lægges til grund, at salær for undersøgelsen i givet fald tilkommer E og ikke A, B, C og D personligt. Der er ikke over for dette anført noget, som kan begrunde, at disse advokater har tilstrækkelig retlig interesse i deres påstande om betaling af salær til E, og Højesteret tager derfor Skatteministeriets påstand om afvisning til følge.

Med hensyn til Es påstande om betaling af salær tiltræder Højesteret, at der som følge af den foreliggende interessekonflikt er tale om en væsentlig mangel ved undersøgelsen, og at E herefter ikke har krav på salær i sagen.

4. Samlet konklusion og sagsomkostninger

Højesteret stadfæster landsrettens dom, dog således at As, Bs, Cs og Ds påstande over for Skatteministeriet afvises.

Sagsomkostninger for Højesteret er fastsat til dækning af advokatudgift. Der er lagt vægt på navnlig sagens omfang og karakter, herunder advokatarbejdets omfang.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at As, Bs, Cs og Ds påstande over for Skatteministeriet afvises.

I sagsomkostninger for Højesteret skal A, B, C og D solidarisk betale 320.000 kr. til Advokatnævnet og sammen med E solidarisk betale 400.000 kr. til Skatteministeriet.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.